

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(ฉบับที่ 173/2568)

เรื่อง รูปแบบการพิมพ์วิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษาอิสระ ฉบับที่ 3
(การป้องกันการคัดลอกผลงานผู้อื่นและหลักเกณฑ์การใช้ปัญญาประดิษฐ์
ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ)

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาอิสระ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคุณภาพ มาตรฐาน เป็นที่เชื่อถือได้ และเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีจริยธรรมในการวิจัย ไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นโดยไม่มีการอ้างอิง หรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเองด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระอย่างเหมาะสม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558 และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2566 ข้อ 55.1 และ 55.2 ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ครั้งที่ 8/2568 เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2568 จึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ 173/2568) เรื่อง รูปแบบการพิมพ์วิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษาอิสระ ฉบับที่ 3 (การป้องกันการคัดลอกผลงานผู้อื่นและหลักเกณฑ์การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ)”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ออกประกาศนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ 164/2566) เรื่อง รูปแบบการพิมพ์วิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษาอิสระ ฉบับที่ 2 (การป้องกันการคัดลอกผลงานผู้อื่นและการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ)

ข้อ 4 ในขั้นตอนการเสนอขออนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ นักศึกษาต้องส่ง Turnitin Originality Report หรือรายงานจากเครื่องมืออื่นที่สามารถตรวจจับการคัดลอกผลงานได้ดีกว่า ที่ได้รับการยอมรับจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมต้นฉบับเค้าโครงวิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษาอิสระ โดยแนบมาพร้อมกับ แบบ บว.23

ข้อ 5 ในขั้นตอนการขอสอบวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ นักศึกษาต้องส่ง Turnitin Originality Report หรือรายงานจากเครื่องมืออื่นที่สามารถตรวจจับการคัดลอกผลงานได้ดีกว่า ที่ได้รับการยอมรับจากบัณฑิตวิทยาลัย

ให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ หรือต้นฉบับวิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษา
อิสระเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนกำหนดวันสอบอย่างน้อย 20 วัน โดยแนบมาพร้อมกับ แบบ บว.25

ข้อ 6 อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ รายงานผลการพิจารณาความคิดเห็นต่อ
Similarity Index ในแบบ Turnitin Originality Report และให้นักศึกษานำแบบ Turnitin Originality
Report หรือรายงานจากเครื่องมืออื่นที่สามารถตรวจจับการคัดลอกผลงานได้ดีกว่า ที่ได้รับการยอมรับจาก
บัณฑิตวิทยาลัย ส่งพร้อมวิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษานิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ โดยค่า Similarity index
จากการเทียบวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ด้วยโปรแกรมการตรวจสอบในระดับปริญญาเอก ต้อง
ไม่เกินร้อยละ 20 และระดับปริญญาโท ต้องไม่เกินร้อยละ 30 ทั้งนี้ ค่า Similarity index จะไม่นับ
รวมข้อความในวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ ที่ซ้ำกับผลงานตีพิมพ์จากวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์
เรื่องเดียวกันของนักศึกษาเอง และไม่นับรวมเอกสารอ้างอิง

หากค่า Similarity index มากกว่าค่าที่กำหนดข้างต้น ขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือ
การศึกษานิพนธ์ ชี้แจงค่า Similarity index ถึงสาเหตุที่ค่าดังกล่าวเกินกว่าที่กำหนดมายังบัณฑิตวิทยาลัย
เพื่อประกอบการพิจารณาการส่งเล่มวิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษานิพนธ์ และบัณฑิตวิทยาลัยอาจแจ้ง
ให้นักศึกษาแก้ไขส่วนที่ซ้ำซ้อนกับผลงานอันหนึ่งอันใดที่มีค่า Similarity index มากกว่าร้อยละ 5

ข้อ 7 การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ มีแนวทาง
ในการใช้ดังนี้

7.1 ด้วยปัญญาประดิษฐ์เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์
อิสระ ผู้ใช้เป็นผู้รับผิดชอบความถูกต้องของข้อมูลและผลงานที่ได้ หากมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการ
สนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ นักศึกษาต้องระบุชนิดและเนื้อหาในส่วนที่ใช้งาน
ปัญญาประดิษฐ์ในเล่มวิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษานิพนธ์ โดยระบุในส่วนหน้าของเล่มวิทยานิพนธ์
หรือรายงานการศึกษานิพนธ์ หัวข้อ “คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI)
ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์”

7.2 นักศึกษาต้องใช้ดุลยพินิจในการกำหนดขอบเขตการใช้ปัญญาประดิษฐ์สำหรับสร้าง
เนื้อหาในวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นักศึกษาพึงแสดงออก
ด้วยตนเองรวมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย หากมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ต้องระบุให้ชัดเจนถึงขอบเขตการ
ใช้เครื่องมือั้น การปกปิดไม่แจ้งข้อมูลการใช้ปัญญาประดิษฐ์ถือเป็นการละเมิดหลักจริยธรรมทางวิชาการ
อาจถูกลงโทษตามประกาศที่เกี่ยวข้องต่อไป

7.3 ในกรณีที่ ต้องตีความเรื่องการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการจัดทำ
วิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายสาระสำคัญอันมีผลต่อความรู้หรือทักษะที่
นักศึกษาพึงแสดงออกด้วยตนเองหรือไม่นั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและ
ถือเป็นที่สุด

ข้อ 8 ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ ในกรณีที่มีได้กำหนดหลักการหรือ
แนวปฏิบัติไว้ในประกาศนี้ หรือในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มีอำนาจวินิจฉัยหรือสั่งการ การวินิจฉัยหรือสั่งการของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2568

(ศาสตราจารย์เกียรติยศ พักศรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แนบท้ายประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ 173/2568)

แนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ รวมถึงสาระที่ปรากฏในผลงานตีพิมพ์ที่อาจเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์

1) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) หมายถึง ระบบประมวลผลของคอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกได้ในลักษณะคล้ายความฉลาดของมนุษย์ และสามารถสร้างผลลัพธ์ที่มีลักษณะเป็นการกระทำหรือผลงานได้อย่างอัตโนมัติ

2) ขอบเขตการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ประกอบด้วย

ระดับที่ 1: ความเสี่ยงต่ำ - การใช้ที่ยอมรับได้ (Low-risk – acceptable use) สามารถใช้ได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติล่วงหน้า แต่ต้องระบุการใช้งานไว้ใน “คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์”

1. การตรวจและปรับแก้ ไวยากรณ์และตัวสะกดภาษาอังกฤษ
2. การเรียบเรียง ประโยคหรือคำ เพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น (โดยไม่เปลี่ยนเนื้อหาหลัก)
3. การแปลภาษา เพื่อความเข้าใจหรือสื่อสารข้ามภาษา

ระดับที่ 2: ความเสี่ยงปานกลาง - การใช้ที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ (Moderate-risk – conditional use) สามารถใช้ได้โดยต้องระบุชัดเจนในเล่ม และต้องอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. การสร้างโครงร่าง (outline) จากเนื้อหาที่ผู้เขียนจัดเตรียมไว้แล้ว
2. การสรุปย่อ เนื้อหางานวิจัยที่นักศึกษาศึกษามาเอง
3. การปรับแต่งถ้อยคำ เพื่อเพิ่มความชัดเจนของเนื้อหา ที่นักศึกษาเขียนด้วยตนเอง
4. การใช้ปัญญาประดิษฐ์ ที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ ตรวจสอบ หรือกลั่นกรองโดยนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาในกรณีดังต่อไปนี้
 - การเขียนบทบทวนวรรณกรรม
 - การให้ปัญญาประดิษฐ์ออกแบบการทดลองหรือแนวคิดวิจัยใหม่
 - การใช้ปัญญาประดิษฐ์วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และอภิปรายผล

ระดับที่ 3: ความเสี่ยงสูง - ระดับที่ห้ามใช้ (High-risk – prohibited use) ถือเป็นการละเมิดจริยธรรมทางวิชาการ

1. การเขียนเนื้อหาใหม่ทั้งหมด (De novo content) ในส่วนหนึ่งส่วนใดของเล่มวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์แทนการเขียนของนักศึกษา

3) ขอบเขตการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหาสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์และขัดต่อประกาศข้อ 7.2 ได้แก่ การใช้ปัญญาประดิษฐ์ใน ระดับที่ 3

4) ตัวอย่างการระบุชนิดและเนื้อหาในวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ กรณีที่มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์

คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ

ในระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ผู้เขียนได้ใช้ [ชื่อหรือประเภทของ AI] เพื่อ [.....] โดยภายหลังจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ผู้เขียนได้ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหาตามความจำเป็น และเป็นผู้รับผิดชอบต่อเนื้อหาของวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระที่เผยแพร่ทั้งหมด

Declaration regarding the use of Artificial Intelligence (AI) in supporting the preparation of the thesis/independent study

During the preparation of this thesis/independent study, the author used [type or name of AI] to [.....]. Following the use of AI, the author reviewed and revised the content as necessary and accepts full responsibility for the final content of the thesis/independent study.